

OD 2023 R. BĘDZIE MOŻNA ZAKŁADAĆ FUNDACJE RODZINNE

Projekt ustawy o fundacji rodzinnej został przyjęty przez Sejm i Senat, a 15 grudnia 2022 r. trafił on do podpisu Prezydenta. Ustawa wejdzie w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia, co oznacza, że pierwsze fundacje rodzinne będą mogły być zakładane już w pierwszej połowie 2023 r. Do tej pory polscy przedsiębiorcy przenosili swoje majątki do fundacji zagranicznych. Celem nowych regulacji jest kompleksowe wzmocnienie narzędzi prawnych do przeprowadzenia procesów sukcesyjnych poprzez dodanie do systemu prawa instytucji służącej do gromadzenia rodzinnego majątku, pozwalającej na zatrzymanie kapitału w kraju na wiele pokoleń oraz zwiększenie potencjału krajowych inwestycji.

Kontakt:

wroclaw@explico.com.pl

Zobacz inne:

www.explico.com.pl

Poniżej sygnalizujemy najistotniejsze kwestie:

- 1) Aby założyć fundację rodzinną konieczne będzie:
  - złożenie przez fundatora oświadczenia o utworzeniu fundacji rodzinnej (w akcie założycielskim albo w testamencie) w formie aktu notarialnego pod rygorem nieważności;
  - ustalenie statutu fundacji rodzinnej, w którym będą uregulowane najważniejsze aspekty dotyczące funkcjonowania fundacji rodzinnej oraz ustanowionych w niej organów;
  - sporządzenie spisu majątku w formie pisemnej (aktualizowanego przez zarząd na koniec każdego roku obrotowego; spis będzie miał znaczenie dla wysokości opodatkowania poszczególnych wypłat na rzecz beneficjentów);
  - ustanowienie organów wymaganych przez ustawę lub statut;
  - wniesienie przez fundatora mienia o wartości określonej w statucie (co najmniej 100 000 zł) na pokrycie funduszu założycielskiego – przed wpisaniem do rejestru fundacji rodzinnych w przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w akcie założycielskim albo w ciągu dwóch lat od wpisania do rejestru fundacji rodzinnych w przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w testamencie;
  - dokonanie wpisu do rejestru fundacji rodzinnych.

Z chwilą sporządzenia aktu założycielskiego albo ogłoszenia testamentu powstaje fundacja rodzinna w organizacji. Natomiast fundacja rodzinna w organizacji staje się fundacją rodzinną i uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru fundacji rodzinnych prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim.

- 2) Fundatorem fundacji rodzinnej jest wyłącznie osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, która złożyła oświadczenie o ustanowieniu fundacji rodzinnej w akcie założycielskim albo w testamencie. Fundację rodzinną może założyć także więcej osób. Z uwagi jednak na dopuszczalność sporządzania testamentu wyłącznie przez jedną

---

osobę, fundacja rodzinna tworzona w testamencie będzie mogła mieć tylko jednego fundatora. Uprawnienie do bycia fundatorem fundacji rodzinnej przysługuje także cudzoziemcom, ponieważ zdolność fundowania osób fizycznych wynikająca z posiadanej przez nie zdolności do czynności prawnych ustalana jest na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego lub prawa ojczyźnego w przypadku obcokrajowców – art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe.

- 3) Fundacja rodzinna będzie zarządzać majątkiem w oparciu o mienie, jakie przekaze jej fundator lub inne osoby oraz wypracowane zyski, majątek nabyty w zamian za majątek dotychczas posiadany itp. Podstawowym zadaniem będzie także ochrona posiadanego majątku przed utratą czy zmniejszeniem wartości. Oznacza to, że oprócz samego fundatora, także inne osoby (np. członkowie rodziny), ale także osoby trzecie i osoby prawne będą mogły wносить mienie do fundacji.
- 4) Przewidziano możliwość prowadzenia przez fundację działalności gospodarczej, w ograniczonym zakresie, który pozwoli na pełną realizację celów, jakim fundacja ma służyć na pokolenia, czyli m.in. możliwość zbywania mienia, którego fundacja jest właścicielem, najem, dzierżawę mienia, przystępowanie i uczestnictwo w spółkach handlowych, funduszach inwestycyjnych oraz innych podmiotach zarówno w kraju, jak i za granicą, nabywanie i zbywanie papierów wartościowych, a także udzielanie pożyczek zarówno spółkom, których jest współnikiem, jak i beneficjentom.
- 5) Fundacja rodzinna będzie więc odpowiadała solidarnie z fundatorem za jego zobowiązania powstałe przed jej ustanowieniem (dotyczy to także obowiązku alimentacyjnego fundatora), z tym jednak zastrzeżeniem, że odpowiedzialność fundacji rodzinnej będzie ograniczać się do wartości mienia przekazanego przez fundatora według stanu w chwili nabycia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela.
- 6) W zakresie opodatkowania:
  - nabycie przez osoby fizyczne od fundacji rodzinnej świadczeń oraz mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej będzie opodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, w wysokości uzależnionej od stopnia pokrewieństwa beneficjenta z fundatorem (zwolnienie w przypadku fundatora oraz osób bliskich należących do tzw. „grupy zero” w stosunku do fundatora, określonej w ustawie o podatku od spadków i darowizn, tj. małżonka, zstępnego, wstępnego, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochy; 15% w przypadku pozostałych osób). Zwolniona z podatku dochodowego od osób fizycznych zostanie tylko część takiego świadczenia lub mienia nabytego przez fundatora lub osobę należącą do „grupy zero” w stosunku do fundatora, odpowiadająca aktualnej proporcji właściwej dla tego fundatora, zamieszczonej w spisie majątku;
  - co do zasady fundacja będzie zwolniona podmiotowo z podatku dochodowego, a więc również w zakresie szeroko rozumianych zysków kapitałowych (np. z otrzymywanych kwot z tytułu wynajmu nieruchomości czy też dywidend).

Przy okazji wprowadzania przepisów dotyczących fundacji rodzinnej wprowadzone zostaną do przepisów Kodeksu cywilnego nowe rozwiązania pozwalające na:

- możliwość rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności, a nawet obniżenia wysokości zachowku, przy uwzględnieniu sytuacji osobistej oraz majątkowej uprawnionego do zachowku, jak i obowiązowanego do zaspokojenia roszczenia z tytułu zachowku. W przypadku rozłożenia na raty roszczenia z tytułu zachowku terminy ich uiszczenia nie mogą przekraczać łącznie pięciu lat. W wypadkach zasługujących na

---

szczególne uwzględnienie sąd, na wniosek zobowiązanego, może odroczyć termin zapłaty rat już wymagalnych lub przedłużyć termin, do maksymalnie dziesięciu lat;

- możliwość zrzeczenia się prawa do zachowku w całości lub w części. Do tej pory takie rozwiązanie dopuszczały sądy, ale dopiero teraz będzie ono wprost uregulowane ustawowo.

W razie dalszych pytań, pozostajemy do Państwa dyspozycji.

*Niniejszy Newsletter nie stanowi porady prawnej ani podatkowej.